www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

Sponsored by IBU

Yeni Kamu Yönetimi Yaklaşımına Genel Bir Bakış

An Overview of the New Public Administration Approach

Yıldız Atmaca* - Vedat Yılmaz**

Abstract: After 1980s, a process of change in public administration started. This change played a leading role in public administration reforms that took place after the 2000s. The name of this wind of change, which has made a sound in many countries, has been accepted as the New Public Management (NPM) approach worldwide. NPM is a management approach that is in opposition to the bureaucratic paradigm of traditional (classical) management with the slogan of “active and result oriented” management. In public administration, it has realized a long-term change process, not temporary in terms of structural and functional aspects. It adopts a state model that envisages shrinkage, with it bears the claim that a democratic and participatory administration, together with public, private sector and non-governmental organizations, will bring solutions to the economic and social problems of the period. NPM, which was not accepted by many researchers of the period with its supporters, has been updated in the perspective of changing era and technological developments, and has developed the basic features that are exclusive to a bureaucratic state in terms of productivity and entrepreneurship. In this study, one of the trend management approaches of public administration, NPM, is mentioned. Since it has been accepted, the achievements of NPM, which has been criticized at the point of its validity, to the public administration are evaluated. In line with the gains, it is debatable what kind of future awaits NPM. The method used in the study is a comprehensive literature review. As a result of the study, it was determined that NPM has entered a reform process in the face of changing information and communication based developments and made very important contributions to public administration.

Structured Abstract: The state, which grew in the public sector especially in the 1970s and after, made it necessary for many researchers to enter a new reform process. There were many factors, including economic, political and social, which were taken into consideration and affected the reform process. There is a very fast and advanced technology that affects public administration. This situation has revealed a social order that makes cooperation between people dominant. Public administration is an important aspect of this cooperation.

Public administration tries to renew itself at every level of the intellectual field. The state's “rudder” approach has changed with the changing conditions of public policies in the perspective of globalization. It is

* Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü
Asst. Prof. Dr. Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Public Administration
ORCID 0000-0001-6345-4745

yldzatmaca65@hotmail.com

** Doç. Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü
Assoc. Dr. Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Public Administration
ORCID 0000-0003-4624-9824

edatyilmaz1977@gmail.com

Cite as/ Atıf: Atmaca, Y., Yılmaz, V. (2020). Yeni kamu yönetimi yaklaşımına genel bir bakış. *Turkish Studies - Economy*, 15(2), 767-779. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.43196>

Received/Geliş: 27 April/Nisan 2020

Accepted/Kabul: 20 June/Haziran 2020

Copyright © INTAC LTD, Turkey

Checked by plagiarism software

Published/Yayın: 25 June/Haziran 2020

CC BY-NC 4.0

a time when more than one actor was included in the implementation process. The welfare state has been reshaped. New developments in technology, greater involvement of local people in the decision-making process, policy networks that include non-profit organizations, the world of workers, interest groups and ordinary civilian citizens have become the main points in the policies of the new period. NPM, which emerged in the 1970s, was felt in the 1980s and started to sprout in the 1990s, is an important management model. In this model perspective, significant changes have occurred in the structural and functional appearance of the Turkish public administration and a number of reforms have taken place.

One of the remarkable reforms of public administration NPM is seen as one of the leading management approaches of restructuring in many western countries. NPM is a management approach that tries to accurately identify the deficiencies in the service provision of traditional public institutions. The main problem in the new approach is the “bureaucratic paradigm”. The bureaucratic and prescriptive management model put forward by the traditional paradigm has lost its validity both theoretically and practically. For this reason, new management models should be developed that will change the bureaucratic management approach that does not bring solutions.

NPM is the management model that enables public administration to enter an important reform process. NPM which has a wide echo with the names such as “Government Re-Discovery” and “Future Agencies Form” in many countries around the world and affects the management systems of these countries, stipulates the need for reducing the state's role in the market and adapting business management techniques to public administration.

The new management approach has been influenced by economic and political factors. The New Right and Neo-Liberal idea flow of the period are the architects of this effect. The new Right and Neo-Liberal ideology envision the “strong state” and “free market” economy. According to the New Right, the transition of the state to the free market will compel it to necessarily withdraw from the economy, politics and social problems. In a sense, the state will shrink. With its strong state principle, it expresses its current strength as its use against any situation that hinders the market economy. In the neo-liberal approach, similar to the New Right, it opposes the Keynesian economy and proposes monetary policy rather than freedom and fiscal policy instead of intervention. During this period, the developed countries, enabling the NPM carrying out projects Turkey is no longer passive. Turgut Özal, the leader of the period, came to the forefront with the goal of “globalizing and liberalizing the economy and public administration” under the supervision of the World Bank through privatization and structural transformation projects. The World Bank provides loans to many countries and Turkey has provided significant productivity in public administration. Turkey has used since the 1980s “structural, sectoral and project Adaptation Loans”, economic, realized improvements in social and political issues, fundamental changes have occurred in public administration has prepared the ground for the necessary infrastructure preparations for the practical matters.

Challenging large societies, generating public value that focuses on long-term results, experiencing public policy and management networks instead of a market-based approach, organizing to share risks and results, seeing citizens as a co-producing partner, focusing on information technology-supported service production, focusing on outputs instead, basic trends such as a transparent understanding within networks and accountability for long-term results are the agenda of the NPM.

The main trends of NPM are three important concepts: “governance”, “localization” and “privatization”. Adopting a limited state policy, in which public, private and non-governmental organizations decide together, and private sector management techniques are adapted to public administration, NPM has entered a period of change in its policies in the perspective of globalization. In particular, the technological developments we call digital era have become important tools that trigger this change. However, NPM, which has been the target of various criticisms since its emergence and its theoretical background has been tried to explain, is still trying to prove its existence. There were discussions about the dimension of the concept of “new”. For this reason, NPM has tried to transfer public administration reforms to the extent that it does not cause policy complexity with the approaches of “Neo-Weberian State, New Public Governance, Digital Age Governance and New Public Service”.

NPM did not satisfy many researchers regarding its purpose and importance. There is also no consensus among the authors working on public policies. There are significant criticisms of NPM. The criticisms directed to NPM are collected primarily in the axis of the “new” concept used. Because many describe that there is no new situation, it is mostly described as “new wine in old bottles”.

In this direction, firstly, information was given about the theoretical background, strategies and basic principles of NPM. The need for NPM has been examined in the perspective of NPM supporters and critics. In the light of all these things, very important evaluations have been made about what kind of future awaits NPM. The method used in the study is a comprehensive literature review.

Keywords: Public Administration, New Public Management, Traditional Management, Change, Digitalization, Participation

Öz: 1980’li yıllardan sonra kamu yönetiminde bir değişim süreci başlamıştır. Bu değişim, 2000’li yıllardan sonra gerçekleştirilen kamu yönetimi reformlarında öncü bir rol üstlenmiştir. Birçok ülkede ses getiren bu değişim rüzgârının adı ise dünya genelinde Yeni Kamu Yönetimi (YKY) yaklaşımı olarak kabul edilmiştir. YKY, “aktif ve sonuç odaklı” yönetim sloganı ile geleneksel (klasik) yönetimin bürokratik paradigmasına muhalefet olma niteliği taşıyan bir yönetim anlayışıdır. Kamu yönetiminde yapısal ve işlevsel yönde geçici değil, uzun soluklu bir değişim süreci gerçekleştirmiştir. Küçülmeyi öngören bir devlet modelini benimsemekle beraber, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte demokratik ve katılımcı bir yönetimin, dönemin yaşanan ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm getireceği iddiasını taşımaktadır. Destekçileri ile birlikte dönemin birçok araştırmacısı tarafından kabul görmeyen YKY, değişen çağ ve teknolojik gelişmeler perspektifinde yeniden güncellenmiş, bürokratik bir devlete münhasır olan temel özellikleri verimlilik ve girişimcilik yönünde geliştirmiştir. Bu çalışmada, kamu yönetiminin trend yönetim yaklaşımlarından biri olan YKY’den bahsedilmektedir. Kabul edildiğinden bugüne geçerlilik noktasında eleştirilen YKY’nin kamu yönetimi kürsüsüne kazanımları değerlendirilmektedir. Kazanımlar doğrultusunda, YKY’yi nasıl bir geleceğin beklediği tartışılmaktadır. Çalışmada kullanılan yöntem, kapsamlı bir literatür taramasıdır. Çalışma sonucunda YKY’nin değişen bilgi ve iletişim tabanlı gelişmeler karşısında bir reform sürecine girdiği ve kamu yönetimine çok önemli katkılarda bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Yeni Kamu Yönetimi, Geleneksel Yönetim, Değişim, Dijitalleşme, Katılım

Giriş

Kamu yönetiminin kuramsal temelleri, Woodrow Wilson, Dwight Waldo, Frederick Taylor, Henri Fayol, Luther Gulick, Herbert Simon ve daha birçok bilim adamı tarafından farklı yönleriyle tartışılmıştır. Bu doğrultuda, birden fazla yönetim kuramı geliştirilmiştir. Kamu yönetimi literatürüne kazandırılan ilk yönetim modeli ise geleneksel yönetimdir. Geleneksel yönetim modeli, ayrıntılı kural ve biçimsellik içeren, merkeziyetçi ve katı bir hiyerarşik yapılanmayı esas alan özellikler taşımaktadır. Bu modelde bürokratik yönetim yapısı önemli ölçüde yer almakta; siyaset ve yönetim düşüncesi tamamen farklı boyutlarda değerlendirilmektedir. Neo-klasik yönetim, bir başka yönetim modelidir. Neo-klasik yönetim modelindeki en önemli faktör, geleneksel yönetimin yönetimde etkin bir aktör olarak görmediği insan unsurunu temel inceleme konusu olarak ele almaktır. Model, yönetimde insanın psiko-sosyal yönüne dikkat çekmiştir. Örgütün yapısal bir süreçten ibaret olmadığını, birden fazla insanın bir amaç için bir araya gelebileceği bir sosyal yapı olarak da görülmesi gerektiğini belirtmektedir. Ancak geçen zaman, neo-klasik yönetim anlayışının da beklentilerini karşılayamamış ve muhalif olarak yeni modern yönetim modelleri geliştirilmiştir. Örgütü çevresiyle bir bütün olarak değerlendiren, örgütün birbiriyle bağlantılı değişken ve parametrelerden oluştuğunu belirten aynı zamanda bu değerlerin çevre ve teknoloji gibi faktörler sebebiyle farklılık gösterdiğini ifade eden sistem ve durumsallık yaklaşımı modeli, bu modeller arasında en önemlileri olarak kabul edilmektedir.

YKY, kamu yönetiminde önemli bir reform sürecini başlatan bir yönetim hareketidir. Dünya üzerindeki birçok ülkede “Hükümetin Yeniden Keşfi”, “Gelecek Acenteler Formu” gibi isimlerle geniş yankı uyandıran ve bu ülkelerin yönetim sistemlerini etki altına alan YKY (New Public Management-NPM), devletin piyasadaki rolünün azaltılması ve işletme yönetim tekniklerinin kamu yönetimine uyarlanması gerekliliğini öngörmektedir.

Bu doğrultuda çalışmada, öncelikle YKY'nin kuramsal alt yapısı, stratejileri ve temel ilkeleri hakkında bilgiler verilmiştir. YKY'ye duyulan gereksinim, YKY destekçileri ve eleştirmenleri perspektifinde incelenmiştir. Bütün bu anlatılanlar ışığında, YKY'yi nasıl bir geleceğin beklediği konusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Kuramsal Temelleri Ve Temel İlkeleri

YKY, birçok batı devletinde kamu yönetiminde yaşanan değişim ve dönüşüm sürecini anlatmak için kullanılan bir yönetim anlayışı olarak kabul edilmektedir. Sınırları daraltılmış ve küçültülmüş bir kamu sektöründe daha etkin ve verimli bir kamu hizmeti nasıl gerçekleştirilir sorusuna cevap arayan YKY, kamu yönetiminin yapısı, işleyişi ve toplumla olan ilişkileri noktasında geçici değil, uzun ömürlü bir değişim sürecini öngörmektedir (Eryılmaz, 2018:102-103). 1980'li yıllarda kendini gösteren bu değişim süreci, Türk kamu yönetimi literatürüne oldukça önemli ilke ve stratejiler kazandırmıştır. Bu bağlamda, ilgili ilke ve stratejilere bir açıklama getirilmesi gerekmektedir.

Teorik Temelleri

Küreselleşme perspektifinde yaşanan gelişmeler karşısında kamu sektörü, farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. 1970 yılı ekonomik krizi, Keynesyen ekonomi yönetimi, hükümetlere göre farklılık gösteren ekonomik ve sosyal ideoloji, refah devleti anlayışından sosyal hizmetlere dönük talep ve beklentilerin artması, uygun ekonomik teknik ve yöntemlerin araştırılması, bürokratik, kırtasiyecilik ve işlemeyen idari bir yapılanmadaki etkinlik ve verimliliği arttırmaya yönelik çabalar, bu boyutların başında gelmiştir. Bunun yanı sıra dönemin gündeme aldığı bir diğer önemli konu, kamu sektöründeki verimliliğin sağlanmasının kamu sektörünün küçültülmesi ile mümkün olabileceğine yöneliktir. Kamu hizmetlerinin sunulmasında kaynak kullanımına dikkat edilmelidir. Çünkü kaynaklar, yaşanan mali sıkıntılar sebebiyle sınırlı seviyededir. Bu durum, kamu sektörü gerçeğini yeni yöntem ve teknikler araştırmaya zorlamaktadır. Piyasa temelli, bürokratik olmayan, fiyat tabanlı, müşteri odaklı ve performansı daha yüksek yöneticiler tarafından sunulan bir kamu hizmeti yapısı, kamu yönetimine yeni bir teknik olarak yansıtılmıştır. Bu teknik de Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı olarak tanımlanmıştır (Özer,2015:147).

YKY, 1990'lı yıllarda filiz vermiş ve birçok ülkenin reform paketinde yerini almış bir yönetim yaklaşımıdır. Krizden en çok etkilenen Yeni Zelanda, İngiltere ve Avustralya YKY'yi uygulamaya alan ilk ülkelerdir. YKY'yi kamu yönetimi literatürüne ilk kazandıran araştırmacı ise İngiliz asıllı Christopher Hood'dur. Hood, yeni yönetimi "A Public Management For All Seasons" başlıklı çalışmasında ele almıştır. Hood, YKY'yi iki önemli temel sebeple ilişkilendirmektedir. Bu sebeplerden ilki, temelinde kamu tercihi teorisini taşıyan kuramsal yaklaşımlar iken ikincisi ise kamu yönetimi alanında kendini gösteren "işletmecilik" yaklaşımıdır. İşletmecilik yaklaşımı, kamu yönetiminde işletme yönetim tekniklerinin uygulanmasına yönelik bir anlam taşımaktadır. İşletme yönetiminde kullanılan esnek ve sonuç odaklı bir yaklaşım, kamu hizmetlerindeki verimliliği arttıracaktır. Kamu hizmetleri, ucuza mal edilecek ve daha etkin sonuçlar elde edilecektir (Hood, 1991:5-6). Bu anlamda, geleneksel kamu yöneticilerini, kamu işletmecilerine dönüştürmek ve kamu yönetimindeki kalıplaşmış yönetim kalıplarını ortadan kaldırmak, YKY gündemindeki çok önemli reformlardır.

YKY, siyasetten uzak tamamen yönetim merkezli bir yaklaşımdır. Performans verimliliğini dikkate alan, rekabeti canlandıran, çıktıyı hedefleyen ve yönetme özgürlüğüne odaklanan bir yönetim modelidir (Rhodes, 1991:1) Piyasa yönelimli yapısı ile bürokratik bir devletteki verimliliği ve girişimciliği sağlamaya çalışmaktadır.

YKY, özel sektördeki yönetim tekniklerinin kamu sektörüne bir kamu politikası olarak uygulanması olarak ifade edilmektedir. Bu uygulamada geleneksel yönetime karşı gelen neo-liberal politikaların desteği fazladır. Dış kaynak kullanımı ve özel finans girişimlerinin gerçekleştiği piyasa mekanizmalarına güçlü vurgu yapan YKY, finansal ve performans yönetim teknikleri

aracılığı ile kamu hizmetlerindeki etkinliği sağlamaya çalışmaktadır (Hartley ve Skelcher, 2008:13-14).

Geleneksel kamu yönetimi ortaya çıktığı ilk dönemlerde önemli bir reform hareketi olarak kabul edilmiş, liyakat ve devletçilik esas alınmıştır. YKY'nin geleneksel yönetimden ayrılan yanı, devletin özelleştirme ile meşgul olması, piyasa mekanizmasının işlemesi, vatandaşın hizmet noktasında görüş ve düşüncelerinin alınmasıdır. YKY, girişimci yönetici faktörünü önemsemektedir. Yöneticilere sonuç odaklı bir girişimci yaklaşımında bulunması noktasında ortam sağlamaktadır. Yeni yönetim yaklaşımında yöneticilere tanınan konum, "kürek çeken" değil, "dümen tutan" bir konumdur. Bu konum, yöneticilere hizmet sağlayandan çok hizmetleri uygulayan veya ilgili hizmetleri satın alanları gözleme alan bir yapıyı anlatmaktadır (Denhardt ve Denhardt, 2003:25-26; Yılmaz, 2019:67).

Temel İlke ve Stratejileri

YKY, batı entelektüel fikir akımının teknik, bilimsel ve rasyonel bir nitelik taşıyan mirasının sonucudur. Bu miras, psiko-sosyal sorunların, mühendislik anlayışı çerçevesinde de gerçekleştirilebileceğini ileri süren profesyonel bir düşünce yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu düşünce doğrultusunda YKY, gerek kamu yönetimcilerin gerekse siyasetçilerin rollerinde değişikliklere sebep olmuştur. Bundan böyle politikacılara, halkın temsilcisi olma rolünün yanında çağdaş yönetici olma rolü de eklenmiştir. Geleneksel yönetim bürokraside, kamu yönetiminin siyasetçiler karşısındaki konumunu güçlendirmeye çalışmıştır. Yönetimde tarafsızlık ve süreklilik ilkelerinin tahakkümünü sağlamıştır. YKY ise bürokratların profesyonel bir yönetici olarak siyasilerle ortak hareket etme ve aynı anda göreve gelip aynı anda görevden ayrılma ilkesini sağlamaya çalışmıştır (Karcı, 2008:51).

YKY, özel sektör hizmetlerinin sunumunda etkili bir araç olarak kabul edilmektedir. Etkinlik, etkililik ve ekonomiklik ilkelerini önemseyen YKY, bürokratik geleneksel yönetimin katı ve merkeziyetçi yönetim politikası yerine kamu yönetiminde rekabete açık, müşteri odaklı, hesap verilebilir ve şeffaf bir yönetim modelini benimsemektedir. Kamu yönetiminde bürokratikleşmeyi eleştirmekte, desantralizasyon düşüncesini ön plana almaktadır. Kamu yönetiminde siyasetten yönetime geçişle birlikte yöneticilerde yönetme serbestliği ve maliye bilinci ile hareket edilmesini, dikey bir örgüt modelinden yatay bir örgüt modeline geçilmesini, devlete ait denetim sisteminin yarı özerk kuruluşlara da verilmesini, süreç odaklı bir yönetim yapısı yerine sonuç odaklı bir yönetim yapısının benimsenmesini, kamu hizmetlerinden yararlananların müşteri olarak kabul edilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır (Lamba, 2014:137; Pollit, 2007:110).

Bu doğrultuda, YKY'yi geleneksel kamu yönetimine ve paradigmalarına tepki olarak geliştirilmiş bir yönetim yaklaşımı olarak tarif etmek mümkündür. Çünkü YKY, yönetimi sevk ve idareden, özel sektör yönetimini de kamu sektörü yönetiminden üstün tutmaktadır. Yönetimi, evrensel bir değer olarak kabul etmekte, iyi bir yönetim ile ekonomik ve toplumsal sorunların kolaylıkla çözülebileceğini belirtmektedir (Wilson ve Doig, 1996:53-54).

Temel itibarı ile YKY, kamu tercihi teorisi ve kurumsal iktisat yaklaşımı ile managerialism olarak adlandırılan işletmeci yaklaşım olmak üzere iki farklı fikir akımının birlikteliği üzerine inşa edilmiştir. Bu perspektifle YKY anlayışını literatüre kazandıran Hood, YKY'yi ve temel olduğu ilkeleri şu şekilde özetlemektedir (Hood, 1991:5-6):

- Daha önceki yönetim modellerinden farklı olarak aktif bir katılımlı yönetim,
- Yönetimde hâkim olan katı kurallar yerine verimlilik temelli bir bakış açısını dikkate alan sonuç odaklı yönetim,
- Girdi miktarındaki kontrolü sağlamaya yönelik geliştirilen kaynak kullanımında disiplin,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında da olması gerektiği düşünülen rekabet,

- Yönetimde esnekliği sağlayacağı düşünülen özel sektör yönetim tekniklerinin kamu yönetiminde kullanılması,
- Yönetimde hantallığı ortadan kaldırmak adına büyük bürokratik birimlerin optimal bir büyüklüğe bölünmesi,
- Profesyonel bir yönetimi sağlayacak olan performans ölçümü ve standartlarının açık bir şekilde belirtilmesi.

Hood'un kavramsal çerçevesini oluşturduğu bu temel ilkeler, devletin küçültülmesinin yanı sıra, piyasa mekanizmasının kabul edilmesi, kamu harcamalarında gerekli kısıtlamalar yapılarak özelleştirmelerle tekelciliğin rekabete açık hale getirilmesi, yerel yönetimlerle birlikte yereldeki diğer bütün önemli aktörlerin ön plana çıkarılması, bu noktada devletin koordinatör vasfını görmesi, idari teşkilat içerisinde bazı önemli bağımsız kurum ve kuruluşların oluşturulması, kamu hizmet sunumundaki yöntemlerin değiştirilmesi, hizmetlerin halka en yakın kuruluşlar tarafından yerine getirilmesi, sonuç odaklı ve vatandaşa tercih hakkı sunulan bir ortam yaratılması, bürokrasinin hantal ve işlemeyen katı yapısından kaçınarak amaca ve çıktılara odaklanan performans esaslı bir yönetime geçilmesi, hesap verilebilir, şeffaf bir yönetim ortamının oluşturulmaya çalışılması, YKY'e ait temel stratejik değerlerin neler olduğunu kısaca özetlemektedir (Sobacı, 2009:58).

Neden Yeni Kamu Yönetimi

1970'li yıllarda görülen yüksek enflasyon altındaki ekonomik durgunluk ve bütçe açıkları gibi ekonomik sorunlar, refah devleti anlayışı ile büyüyen devlet yapısının işlevini kaybettiğini göstermiş ve kamu yönetiminde yeni arayışları başlatmıştır (Uysal, 2020:120). Bu arayışlar, kamu sektöründe birçok araştırmacıyı yeni bir reform sürecine sokmaya gerekli kılmıştır. Reform sürecinde göz önünde bulundurulmuş ve süreci etkileyen ekonomik, siyasal ve toplumsal olmak üzere pek çok faktör söz konusu olmuştur. Uluslararası örgütler ise bu sürecin ayrıca bir parçasını oluşturmuştur.

Kamu yönetimini etki altına alan çok hızlı ve ileri gelişen bir teknolojinin varlığı söz konusudur. Bu durum, insanlar arası işbirliğini hâkim kılan bir toplumsal düzeni ortaya çıkarmıştır. Kamu yönetimi, bu işbirliğinin önemli bir görünümüdür. Kamu yönetimi, organları aracılığı ile belirledikleri siyasaları uygulamaya çalışmaktadır. Amacı, hükmet ve vatandaş arasındaki ilişkileri daha anlaşılabilir kılmak ve vatandaşın ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktır. Bu amacını gerçekleştirebilmek için de değişen çağ ve dünya düzeninin gerekli kıldığı yenilikleri benimsemek ve uygulamak durumundadır (Ergun, 1997:5). YKY anlayışı, böyle bir amaca hizmet etmek üzere 1970'li yıllarda ortaya çıkmış 1980'li yıllarda hissedilmiş ve 1990'lı yıllarda da filiz vermeye başlamış, önemli bir yönetim modelidir. Bu model perspektifinde kamu yönetiminde bir dizi reform gerçekleşmiştir.

Yeni yönetim anlayışı, ekonomik ve politik faktörler karşısında etki altında kalmıştır. Dönemin Yeni Sağ ve Neo-Liberal fikir akımı bu etkinin mimarlarıdır. Yeni Sağ ve Neo-Liberal ideoloji, “güçlü devlet” ve “serbest piyasa” ekonomisini öngörmektedir. Yeni Sağ'a göre, devletin serbest piyasaya geçmesi, zorunlu olarak ekonomiden, siyasetten ve toplumsal sorunlardan elini çekmesini sağlayacaktır. Bir anlamda devlet küçülecektir. Güçlü devlet ilkesi ile de mevcut gücünü piyasa ekonomisine engel olan her türlü durum karşısında kullanması olarak ifade etmektedir. Neo-Liberal yaklaşımda yine Yeni Sağ'a benzer şekilde Keynesyen ekonomiye karşı gelmekte, müdahale yerine serbestliği ve maliye politikasından ziyade para politikasını önermektedir. Bu dönemde gelişmiş ülkeler, YKY'nin etkinleştirilmesi projesini yürütürken Türkiye pasif kalmamıştır. Dönemin lideri Turgut Özal, özelleştirme ve yapısal dönüşüm projeleri ile Dünya Bankasının gözetiminde “ekonominin ve kamu yönetiminin globalleştirilip liberalleştirilmesi” hedefiyle ön plana çıkmıştır. Dünya Bankası Türkiye ve daha birçok ülkeye sağladığı kredi imkânıyla kamu yönetiminde önemli bir verimlilik sağlamıştır. Türkiye'nin 1980'li yıllardan bu

yana kullandığı “Yapısal, Sektörel ve Proje Uyarlama Kredileri”, ekonomik, toplumsal ve politik konularda iyileştirmeler gerçekleştirmiş, kamu yönetiminde yaşanan köklü değişiklikleri uygulama hususunda gerekli alt yapı hazırlıklarına zemin hazırlamıştır (Gökçe vd, 2005:204-205).

YKY, taşıdığı temel ilkeler ve amaçlar bağlamında literatürün tartışmalı konularından birini oluşturmaktadır. Çünkü YKY’nin kazanımlarını ve olması gerekliliğini savunanların yanı sıra literatüre kazandırılan yeni bir yaklaşım olmadığını, reform girişimine dair herhangi bir özellik taşımadığını ileri süren bir takım karşıt görüşlülerin de bulunduğu araştırmacıların varlığı söz konusudur.

Yeni Kamu Yönetiminin Savunucuları

Geleneksel yönetimin hantal ve bürokratik işleyen yönetim yapısına YKY’nin temel ilkelerini oluşturan etkililik, etkinlik ve verimlilik, bir kurtuluş yolu olarak görülmüştür. Vatandaş katılımlı, hesap verilebilir ve şeffaf bir yönetim, kamu yönetiminin işleyişini aksatan bürokrasi sorununa bir çözüm olmuştur. Performans değerlendirilmesi, piyasa odaklılık, çıktıya dönük ve değişen bilgi-iletişim tabanlı gelişim, yeni bir sistemin gerekliliğini göstermektedir. YKY savunucuları, bu özelliklerin YKY’de fazlasıyla bulunduğunu iddia etmektedir.

Denhardt ve Denhardt ile literatüre kazandırılan yeni kamu hizmeti ve Hood’un ifade ettiği aktif, birlikte yönetim, kamu yönetiminin şekillenmesinde önemli bir yer edinmektedir. Bu iki yönetim yaklaşımı ve kazanımlarını kısaca şöyle özetlemek mümkündür.

Yeni Kamu Hizmeti

Kamu yönetimi, düşünsel alanın her kademesinde kendini yenilemeye çalışmaktadır. Kamu politikalarının küreselleşme perspektifinde değişen koşullarıyla devletin “dümen tutan” anlayışı farklılaşmıştır. Birden fazla aktörün uygulama sürecine dâhil edildiği bir döneme gelinmiştir. Refah devleti yeniden şekillenmiştir. Teknolojide yaşanan yeni gelişmeler, yerel halkın karar alma sürecine daha fazla müdahil edilmesi, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, işçi dünyası, çıkar grupları ve sıradan sivil vatandaşların yer aldığı politika ağları, yeni dönemin politikalarında temel nokta haline almıştır. Böyle bir ortam karşısında rolü başkalaşan devlet, geleneksel hiyerarşik devlet anlayışından, yerel/âdemi merkezi bir yönetim anlayışına doğru bir değişim süreci geçirmiştir (Denhardt ve Denhardt,2001:391-392). Bu değişim süreci de Denhardt’lar tarafından Yeni Kamu Hizmeti yaklaşımı olarak kamu yönetimi literatürüne yansıtılmıştır.

Denhardt ve Denhardt yeni kamu hizmeti yaklaşımının teorik yapısını “topluluk ve sivil toplum modelleri”, “örgütsel hümanizm ve yeni kamu yönetimi”, “demokratik vatandaşlık kuramları” ve “postmodern yaklaşımlar” olmak üzere dört önemli başlık çerçevesinde oluşturmaktadır. Ancak demokratik vatandaşlığı, yeni kamu hizmetinin temeli olarak açıklamaktadır (Denhardt ve Denhardt, 2000:552).

Yeni kamu hizmeti, bireylere vatandaş olma bilincini aşlamak istemektedir. Vatandaşların kendileriyle ilgili alınan kamu politikalarında karar verici olmaları için çalışmaktadır. Bu katılımında planlamadan uygulamaya kadar yönetimin her aşamasında olması gerektiğini savunmaktadır (Denhardt vd. 2009: 1270). Bu anlamda yeni kamu hizmeti, geliştirilmiş bir kamu hizmetini, yönetişimi, demokratik katılımı ve kamu yöneticilerinin rolleri hakkında düşünce sistemini barındıran bir yönetim hareketi olarak tanımlanmaktadır (Kantarcıoğlu, 2016: 44).

Yeni kamu hizmeti, yönetmekten çok hizmet etmeyi gerekli kılmaktadır. Yerel halkın çıkarını, bütün değerlerin üstünde görmektedir. Doğru zamanda doğru yöntemlerle ve demokratik hareket edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Sunulacak hizmeti müşteriye değil vatandaşa sunulmuş saymaktadır. Sorumluluğu önemli görmektedir insana değer vermektedir. Girişimcilikten ziyade vatandaş odaklılığa ve kamuda etkin bir hizmet anlayışına dikkat çekmektedir (Özcan ve Ağca, 2010:17). Bu sebeple yeni kamu hizmeti yaklaşımında hizmet, vatandaşın yönetime katıldığı,

kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yönetimde birlikte söz sahibi olduğu bir anlayış olarak tasvir edilmektedir.

Birlikte Yönetim

Birlikte yönetim diğer adıyla demokratik, katılımcı yönetim, çağın fenomen kavramları haline gelmiş önemli kelime gruplarıdır. YKY perspektifiyle birlikte yönetim, bürokrasinin hâkim olduğu merkeziyetçi politika yerine vatandaşın da yönetimde söz sahibi olabileceği ademi merkezi bir yönetimdir. Ademi merkeziyetçilik, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının artırıldığı, yerleşmenin ön plana alındığı bir yönetim yaklaşımıdır.

Birlikte yönetim, yapısal ve işlevsel olmak üzere farklı platformlarda değerlendirilmektedir. Yapısal olarak birlikte yönetim, bireylerin karar alma hiyerarşisi içerisinde bir konumda olması olarak tanımlanırken, işlevsel anlamda ise katılma olanaklarının etkin bir şekilde kullanılması ve yönetimin alacağı kararlarda etkin olması olarak tanımlanmaktadır. Birlikte yönetimde yönetime katılma, içinde olma durumu söz konusudur. Bireyler, gerek kendileri gerekse yaşadıkları toplumla ilgili alınacak kararlarda yöneticilerle iletişim halinde bulunmaktadır. Yöneten ve yönetilenler arasındaki eş güdüm ve sorumluluk bilinci yönetimdeki etkinlik ve verimliliği beraberinde getirmektedir (Eroğlu, 2006:193).

Birlikte yönetime, modern yönetimde karşılık gelen kavram, yönetişimdir. Yönetişim, yerel yönetimlerde etkinleştirme ve vatandaşa ait bir kapasite oluşturma konusunda aktif rol oynamaktadır. Vatandaş katılımlı demokratik yönetimin sürdürülebilir toplumlara özgü özellikler taşıdığını iddia etmektedir. Yönetişim, kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının bir arada olduğu, yetki ve kaynakların merkezin kontrolünden uzaklaştırıldığı, daha çok mahalli nitelikteki demokratik kuruluşlara ve topluluklara aktarmayı öngörmektedir. Doğrudan müdahalenin yanlışlığını, karar alma sürecinde aktif katılımı ve özerkliği savunmaktadır (Aulich, 2009:45).

Yönetişim, birlikte yönetimin geniş ölçülerde tutulmasını ve yönetimde demokratik niteliği zedelenmemeyi öngörmektedir. Çünkü birlikte yönetim ve beraberinde gelen demokratik düzen, yönetişimin varlığına ve işlevselliğine ortam hazırlayacaktır. Birlikte yönetimin gelişmesi, toplumsal yaşamın verimliliklerini bilinçli olarak kavramış düşünsel becerideki vatandaşların mevcudiyetiyle mümkündür. Demokratik katılımı pekiştirecek böyle bir mevcudiyet, devletlerin kalkınma hızında kolaylık sağlayacaktır (Gündoğan, 2010: 38-39).

Yeni Kamu Yönetiminin Eleştirisi

YKY, amaç ve önem noktasında birçok araştırmacıyı tatmin etmemiştir. Kamu politikaları üzerine çalışmalar gerçekleştiren yazarlar arasında bir fikir birliği de söz konusu değildir. YKY'ye yönelik önemli ölçüde eleştiriler mevcuttur. YKY eleştirmenleri, YKY ile ortaya konulan veya iddia edilen durumun ne olduğunun anlaşılmadığını belirtmektedir.

YKY'nin teşvik etme, rekabet ve ayırıştırma olmak üzere üç temel birleştirici teması bulunmaktadır. Böyle bir özellik, yeni ve özgün olsa da işe yaramayan, kanıtlanması kolay bir işaret olarak kabul edilmektedir (Hughes, 2014:566). YKY'yı literatüre kazandıran Hood dahi kendisini bizzati bu yaklaşımın savunucularından biri olarak görülmesini talep etmemektedir. Hood, değişim kategorilerini sınıflandırmak ve buna "yeni" ismini vermekle YKY'ye ait bakış açısını belirtmektedir.

YKY, küçülmeci ve "gölge devlet" anlayışını savunmaktadır ancak zayıf hale getirilen kamu kurumlarının kamu yönetimini de kırılgan hale getireceği, kurumlardaki bütünlüğü zayıflatacağı ve kamu yararı üretme noktasında hizmet kapasitesinin azalacağı hususuna dikkat çekilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu durumun kamu hizmeti üretme açısından sıkıntı oluşturacağını ifade etmektedir (Genç, 2015:133).

YKY'ye yöneltilen eleştiriler öncelikle kullanılan “yeni” kavramı ekseninde toplanmaktadır. Çünkü birçoğu yeni olan herhangi bir durumun olmadığını, durumu daha çok “eski şişelerde yeni şarap” olarak tarif etmektedir (Wise, 2002:556). Yeni yönetim düşüncesinin aksine gerçek hayatta bütün bireylerin rasyonel hareket edemeyecekleri, bürokratların çıkarlarını arttırmak için çalışmayacakları ifade edilmektedir. Kamu sektörünün ekonomik yöntemleri kullanmasında eksik yönleri bulunmaktadır. Bu sebeple, yönetimdeki sorunların tamamını ekonomik yöntemlerle açıklamak mümkün görünmemektedir (Özer, 2015:182).

Özel sektör yönetim teknikleri, kamu yönetiminin geçmişini fazlasıyla meşgul eden bir konudur. İşletme yönetimi örneği kamuda birçok boyutlarıyla kendini göstermektedir. Sözleşme ile kamu dışındaki kuruluşlara iş yaptırmak yeni olan bir durum değildir. Yüzyılları kapsayan bir geçmişi söz konusudur. Bu sebeple, bahsedilen durum istisnai bir özellik taşımamaktadır. YKY'nin tutarsızlıklarından bir tanesi de performans yönetiminden yeni bir yönetim sistemi olarak bahsedilmesidir. Ancak yeni bir sistemle ilgisi söz konusu değildir. YKY, tamamen eski kamu yönetimindeki paranın karşılığını alma ilkesi ile benzerlik göstermektedir. Bu durum, performans yönetiminin YKY'den çok önceye dayandığını ve hiç de yeni olmadığını göstermektedir (Hughes, 2014:165).

YKY konusunda neden oluşturulmuş bir düzenleme olduğuna yönelik kabul edilen tek bir açıklama mevcut değildir. YKY öcülerinden Hood ise bu konuya dört farklı ihtimal dairesinde cevap vermektedir. Bu ihtimallerden birincisi, moda uyma hevesi; ikincisi, devamlılık gösteren başarısızlıklar karşısında yeni yönetsel düzenlemelerin gerçekleştirilmesiyle kazanılacağı düşünülen başarı fikri; üçüncüsü, karşıtların etkileşim halinde olması; sonuncusu ise bazı özel şartlara verilen cevaptır. Bu cevap, “gelir ve dağıtımda değişim, post-endüstricilik, post-fordizm, yeni makine siyaseti ve daha fazla beyaz yakalı işçi” düşüncesinin kendisidir. Bunun yanı sıra Hood, her zaman eski düşünce modellerinin bir süre sonra geçerliliğini yitireceğini de ayrıca belirtmektedir (Hood, 1991:7-8).

Yeni Kamu Yönetiminin Geleceği

Dünya ile en iyi şekilde bütünleşmenin yolu gerek iktisadi gerekse toplumsal alandaki iç dinamikleri, yeniden üretebilme ve dış dünya ile ilişkileri belli bir seviyeye taşıyabilme gücüne kavuşmaktan geçmektedir. Bunun için devlet, merkezi ve yerel düzeydeki kamu mekanizmalarını yaygınlaştırmakta ve yeniden örgütlemektedir. Yenilenen kamusal mekanizmalar üzerine çalışmalarını sürdüren devlet, dünya ile bütünleşmenin güvencesini sağlamaya çalışmaktadır (Güler, 2005:289). Yeni Sağ ve Neo-liberal devlet politikaları dünya gündemine etki etmiş ve yeni bir yönetim sisteminin doğuşunu gerçekleştirmiştir. Adına YKY dediğimiz bu yeni yönetim sistemi, küreselleşme sürecinde kendini yenilemeye devam etmektedir.

Geniş toplumlara meydan okuma, uzun vadeli sonuçlara odaklanan kamu değeri üretme, piyasa temelli bir yaklaşım yerine kamu politikası ve yönetim ağlarını tecrübe edinme, risk ve sonuçları paylaşmak için örgütlenme, vatandaş birliktede üreten bir partner olarak görme, bilgi teknolojileri destekli hizmet üretimine odaklanma, çıktılara odaklanmak yerine ağlar içerisinde şeffaf bir anlayış ve uzun vadeli sonuçlar için hesap verme sorumluluğu gibi temel eğilimler, YKY'nin gündemini oluşturmaktadır (Köseoğlu ve Sobacı, 2015:298).

YKY gündeminin ideolojik eğiliminde liberal söylem baskındır. Özelleştirme, demokratikleşme, yerelleşme ve katılım gibi bireysel girişimcilik ve seçim özgürlüğü en belirleyici değerler konumundadır (Şeylan, 2000:13) Bu değerleri geliştirecek yeni düzenlemeler üzerine araştırmalar da devam etmektedir.

Modasının geçtiğini küreselleşen dünyanın gerisinde kaldığını iddia edenlere karşın YKY, farklı dinamiklerle kendini göstermektedir. Bilim dünyasından birçok araştırmacının çalışmalarına konu olan bu dinamikler, YKY'nin önemini ve gerekliliğini ortaya koymaktadır. Etkin, verimli, demokratik, katılımcı ve hesap verilebilir bir yönetim modelinin kazanımları, YKY'ye ait temel

eğilimleri, güncelleştirmeyi gerektirmiştir. Değişen çağ ve dijitalleşen dünya ile bu eğilimlere ağırlar üzerinden destek verilmiştir. Böylelikle, yeni düzen “yönetişim ve dijitalleşme”, kavramları ekseninde ilerlemektedir.

Yönetim; kaliteyi, sıfır hatayı ve sürekli iyileştirmeyi gerektirmektedir. Ancak bu gereklilikler, geleneksel yönetimin biçimsel ve rasyonel örgüt modelinden ayrılmadan çok aktörlü ve birlikte yönetimi öngören kural ve kaideler çerçevesinde gerçekleşmelidir. Bu durumu, Weber’in bürokrasi modelinin modern boyutu olan Neo-Weberyan Devlet Modeli olarak tanımlayanlar da vardır. Ancak Neo-Weberyan Devlet, YKY öncesi bir süreçtir. YKY’yı sonrası dönemlerde gerçekleştirilen reformlarla birlikte tamamlayan bir modeldir. Kamu yönetiminde işletmecilik ilkelerinin uygulanabileceğini öngören yaklaşımlara bakışı sıcağıdır. Bu doğrultuda, özellikle 2000’li yıllardan sonra YKY, bir başkalaşım sürecine girmiş ve yerini yeni kamu yönetişimine; elektronik devlet (e-devlet) ise yerini dijital çağ yönetişimine bırakmıştır.

Yeni kamu yönetişimi, kamu sektöründeki yönetimde birden fazla aktörün karşılıklı ve birbirlerine bağlı olarak kamu hizmetlerine katkıda bulunması ile politika yapım sürecinde sistemi bilgilendirme gibi bir çoğulcu devlet anlayışı olarak tanımlanmaktadır (Osborne,2006:384-385). Bir anlamda, YKY’dan farklı olarak siyasal ve yönetsel değerleri ön plana çıkarmakta ve işletmeyi yönetim anlayışının eksikliklerinden arındırmaya çalışmaktadır.

Dijital Çağ Yönetişimi, Web 2.0 uygulamaları, bulut bilişim sistemleri ve sosyal medya gibi teknolojik tabanlı uygulamaları kapsayan, dijitalleşme ve ihtiyaç temelli bir bütünleşmeyi öngörmektedir. Bu bağlamda, dijital çağ yönetişimi, devlet merkezli bir yönetim yerine toplum merkezli bir yönetimi hâkim kılan, e-devlet ve yönetişim ilkelerini temel olarak kabul eden, internet aracılığıyla katılımcılığı ön plana çıkarmaya çalışan, etkileşimli bir yönetişim modeli olarak ifade edilmektedir (Yavuz, 2015:279-280).

Bugün dünya üzerindeki birçok ülkede, YKY sahasının genişletilmesi üzerine bilimsel çalışmalar varlığını sürdürmektedir. Geçerliliğini yitirdiğini iddia edenlerin yanı sıra güncelleşerek önemini koruduğunu iddia eden birçok araştırmacı mevcuttur. Küreselleşme sürecinde kamu yönetimi reformlarının her daim gerçekleştirilmesi gerekliliği doğrusu karşısında yeni kültür ve değerlere duyarlı teorilere ihtiyaç söz konusudur. Bu sebeple, alan araştırmacıların büyük ve karmaşık programlı reformlar yerine belirli problemler için spesifik reformlara odaklanmaları, yeni kamu yönetiminin geleceği açısından daha verimli olacaktır (Köseoğlu ve Sobacı, 2015:309-310).

Sonuç ve Değerlendirme

Kamu yönetiminin dikkate değer reformlarından biri olan YKY, birçok batı ülkesinde yeniden yapılanmanın en önde gelen yönetim yaklaşımlarından biri olarak görülmektedir. YKY, geleneksel kamu kuruluşlarının hizmet sunumlarındaki eksiklikleri doğru şekilde tanımlamaya çalışan bir yönetim anlayışıdır. Yeni yaklaşımdaki temel sorun “bürokratik paradigma”dır. Geleneksel paradigmanın ortaya koyduğu bürokratik ve kuralcı yönetim modeli gerek teorik gerekse pratik anlamda geçerliliğini kaybetmiştir. Bu sebeple, çözüm getirmeyen bürokratik yönetim anlayışını değiştirecek yeni yönetim modelleri geliştirilmelidir (Al, 2002:144).

Geleneksel yönetimin bürokratik yönetim anlayışı, bir grup akademisyen tarafından eleştirilmiştir. YKY ise bu eleştirileri seslendiren ve öneren yaklaşımın genel adıdır. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının bir arada olduğu, devletin yetkilerinin sınırlandırıldığı birlikte bir yönetim, yeni yönetim sisteminin temel amacıdır. Geleneksel yönetimde amaçlardan çok araçları amaç haline getiren bir anlayış hâkimdir. Önem verilen konular arasında da yöntem ve kurallar yer almaktadır. Ancak yeni kamu yönetimi anlayışında mevzuat fazlalığından ziyade rasyonalite olgusu ön plandadır. Burada kamu kavramı, kamuya yenilik faaliyetlere odaklanmaktadır (Arslan, 2010:28).

YKY'nin temel eğilimlerini, “yönetişim”, “yerelleşme” ve “özelleştirme” olmak üzere üç önemli kavram oluşturmaktadır. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının birlikte karar verdiği, özel sektör yönetim tekniklerinin kamu yönetimine uyarlandığı sınırlı devlet politikasını benimseyen YKY, küreselleşme perspektifinde gerçekleştirdiği politikalarda bir değişim sürecine girmiştir. Özellikle, dijital çağ dediğimiz teknolojik gelişmeler, bu değişimi tetikleyen önemli araçlar vasfını görmüştür. Ancak ortaya çıktığı ve teorik arka planının anlatılmaya çalışıldığı dönemden bugüne çeşitli eleştirilerin hedefinde olan YKY, hala varlığını ispatlamaya çalışmaktadır. Daha çok “yeni” kavramının boyutu noktasında tartışmalar yaşanmıştır. Bu sebeple YKY, “Neo-Weberyan Devlet, Yeni Kamu Yönetişimi, Dijital Çağ Yönetişimi ve Yeni Kamu Hizmeti” yaklaşımlarıyla kamu yönetimi reformlarını politika karmaşıklığına yol açmayacak ölçüde transfer etmeye çalışmıştır.

Yeni kamu yönetimi, ekonomik, sosyal ve politik krizin yaşandığı döneme “aktif katılımlı yönetim” sloganıyla nefes aldırın bir yönetim anlayışı olarak yansımıştır. Değişen dönemle birlikte her ne kadar güncelliğini sağlamaya çalışsa da yeterli görülmemektedir. Modelin özellikle “katılımcılık” ilkesinin uygulamadaki görünümü iyileştirilmelidir. Vatandaşın karar alma noktasındaki payı şeffaf bir şekilde paylaşılmalıdır. YKY'nin temel özelliklerinden biri olan “dümen tutan” ve “hizmet veren” devletin aktif boyutu vatandaşla paylaşılmalıdır. Geleneksel yönetimin bürokratik paradigmasına muhalefet olan sesi kanıtlanmalıdır. Çünkü bugün, bürokratik yönetim yaklaşımı hala ülkenin engellenemez bir sorununu teşkil etmektedir. Bütün bu özelliklerini uygulamada netleştirdiği ölçüde YKY, kamu politikalarına değer katacak, etkinliği ve verimliliği noktasında gelişmiş veya gelişmekte olan birçok ülkede olumlu yönde tartışılacaktır.

Kaynakça

- Al, H. (2002). *Bilgi Toplumu ve Kamu Yönetiminde Paradigma Değişimi*, Bilim Adamı Yayınları
- Arslan, N. T. (2010). Klasik-Neo Klasik Dönüşüm Süreci: Yeni Kamu Yönetimi. *CÜ İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(2), 21-38
- Aulich, C. (2009). “From Citizen Participation to Participatory Governance in Australian Local Governance”. *Commonwealth Journal of Local Governance*. (2) :44-60
- Denhardt, J.- Terry, L.- Delacruz, E. R.-Andonoska, L. (2009). “Barriers to Citizen Engagement in Developing Countries”, *International Journal of Public Administratio*. (32):1268-1288
- Denhardt, R. B., Denhardt, J. V. (2000). “The New Public Service: Serving Rather Than Steering”. *Public Administration Review*, 60(6): 549-559
- Denhardt, R. B., Denhardt, J. V. (2001). “The New Public Service: Putting Democracy First.” *National Civic Review*. Winter. 90 (4): 391-400
- Denhardt, R. B. ve Denhardt, J. V. (2003). *The New Public Servic: Serving Rather Than Steering*, (Der.) M. E. Sharp
- Ergun, T. (1997). Postmodernizm Ve Kamu Yönetimi. *Amme İdaresi Dergisi*. 30(4): 3-15
- Eroğlu, H. T. (2006). Yönetime Katılma Biçimleri Ve Yerel Yönetimlerde Demokratik Mekanizmalar. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 6(11): 190-206
- Eryılmaz, B. (2018). *Kamu Yönetimi*. Kocatepe Yayınevi
- Genç, F.N (2015). “Yeni Kamu Hizmet: Vatandaş ve Kamu Yararı Temelinde Kamu Hizmetini Yeniden Düşünmek”, *Kamu Yönetiminde Paradigma Arayışları, Yeni Kamu İşletmeciliği ve Ötesi* (Ed.). Özer Köseoğlu. M.Z. Sobacı. Dora Yayın.129-149
- Gökçe, O. Göküş, M. Kutlu, Ö.Şahin, A.(2005). *Kamu Yönetimi Ders Notları*. Matbaacılık

- Güler, B. A. (2005). *Yeni Sağ Ve Devletin Değişimi*. TODAİE
- Gündoğan, E. (2010). “Yönetişim: Kavram, Kuram ve Boyutları”. *Yönetişim, Kuram, Boyutlar, Uygulama*, (Ed). M. Akif Çukurçayır, Tuğba Eroğlu, Hülya Eşki Uğuz. Çizgi Kitabevi. 13-56
- Hartley, J., Skelcher, C. (2008). “The Agenda For Public Service Improvement.” (Der.) Cam Donaldson, Chris Skelcher, Mike Wallace, *Managing To Improve Public Services*. Cambridge University Press
- Hood, C. (1991), “A Public Management For All Seasons?”, *Public Administration*, 69(1): 3-19.
- Hughes, E. Oven (2014). *Yeni Kamu İşletmeciliği ve Yönetimi*, (Çev.) B. Buğra Kalkan. Bahadır Akın, Şeyma Akın. Bigbang Yayınları
- Kantarcıoğlu, M. Ç. (2016). “Eleştirinin Eleştirisi: Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımının Yurttaş Bakışına Dair Bir İnceleme”, *Emek Araştırma Dergisi*. 7(9): 43-56
- Karcı, Ş. M. (2008). “Yeni Kamu İşletmeciliği Yaklaşımının Temel Değerleri Üzerine Bir İnceleme”. *Akdeniz Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(16): 40-64
- Köseoğlu, Ö., Sobacı, M. Z. (2015). “Kamu Yönetimi Kuramının Geleceği: Yeni Kamu İşletmeciliğinden Hibritleşmeye Doğru”, *Kamu Yönetiminde Paradigma Arayışları, Yeni Kamu İşletmeciliği ve Ötesi*. (Ed.) Özer Köseoğlu, M. Zahid Sobacı, Dora Yayın. 297-314
- Lamba, M. (2014). “Yeni Kamu Yönetimi Perspektifinden Türkiye’de Kamu Yönetimi Reformları: Genel Gereçekler Üzerinden Bir İnceleme”. *Suleyman Demirel University Journal Of Faculty Of Economics, Administrative Sciences*, 19(3):135-152
- Osborne, S.P. (2006). “The New Public Governance?”. *Public Management Review*. 8 (3):377-387
- Özcan, K., Ağca, V. (2010). “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri”. *Amme İdaresi Dergisi*. 43(3): 1-32
- Özer, M. A. (2015). *Yeni Kamu Yönetimi*. Gazi Kitabevi
- Pollitt, C. (2007). The New Public Management: An Overview Of Its Current Status. *Administration And Public Management Review*. (8):110-115
- Rhodes, R.A.W. (1991). “Introduction”. *Public Administration*. (69):1-2
- Sobacı, M. Z. (2009). *İdari Reform Ve Politika Transferi Yeni Kamu İşletmeciliğinin Yayılışı*. Turhan Kitabevi.
- Şeylan, G. (2000). “Kamu Yönetimi Disiplininde Bunalım ve Yeni Açılımlar Üzerine Düşünceler”. *Amme İdaresi Dergisi*. 33(2):1-22
- Uysal, Y. (2020). “Klasik Kamu Yönetiminden Yeni Kamu İşletmeciliği ve Post-YKİ’ye Kamu Hizmetlerinin Değişimi ve Dönüşümü Üzerine Bir Değerlendirme”. *International Journal of Management and Administration*. 4(7): 112-135.
- Wilson, E., Doig, A. (1996). The Shape Of Ideology: Structure, Culture And Policy Delivery In The New Public Sector. *Public Money, Management*, 16(2), 53-61. <https://doi.org/10.1080/09540969609387921>
- Wise, L. R. (2002). Public Management Reform: Competing Drivers Of Change. *Public Administration Review*, 62(5), 556-567
- Yavuz, N. (2015), “ Dijital Çağ Yönetişi: Kamu Yönetiminde İhtiyaç Temeli Bütünleşme Çabası”, *Kamu Yönetiminde Paradigma Arayışları Ötesi* (Ed.) Özer Köseoğlu, M. Zahid Sobacı. Dora Yayın. 237-296

Yılmaz, V. (2019). “Geleneksel Kamu Yönetimi Yaklaşımı”. *Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını*. 62-81